

НАША

11 | 2025

НОВОАПОСТОЛЬСЬКА

СІМ'Я

ЧАСОПИС НОВОАПОСТОЛЬСЬКОЇ ЦЕРКВИ

БОЖЕСТВЕННА ВТІХА

Богослужіння Першоапостола

в м. Сігішоара / Румунія,

11 травня 2025 року

**СТРАХ БОЖИЙ
ПРОТИ СТРАХУ
ЛЮДСЬКОГО**

Страх Божий
в історії церкви

Страх Божий

Чини те, що до вподоби Богу

ЗМІСТ

5

ІМПУЛЬС

- 3 Найбільше благословення
(Імпульс із богослужіння
Першоапостола)

БОГОСЛУЖІННЯ

- 4 Першоапостол у м. Сігішоара /
Румунія, 11 травня 2025 року

СТРАХ БОЖИЙ

- 12 Початок пізнання
(Чому перші три заповіді
не вчать страху, а, скоріше,
надають підтримку)
- 14 Той, Кому підкоряються вітер і море
(Що насправді має
на увазі Біблія, коли говорить
про страх Господній)
- 17 Страх Божий проти страху людського
(Страх Божий в історії церкви)
- 20 Більше, ніж ми можемо собі уявити
(Вигадане інтерв'ю з Першоапостолом)

20

КОРОТКІ РЕПОРТАЖІ

- 22 **Україна.** Зібрання Апостола
Будника із служителями церкви
та їхніми дружинами у Києві й
Тернополі

Найбільше благословення

Нещодавно декілька молодих людей запитали мене, що таке благословення. І вони мали на увазі багатство й успішне життя. Утім, це старозавітне розуміння благословення. Коли в Новому Заповіті мова заходить про благословення, то завжди мають на увазі стосунки між людиною і Богом.

Ісус прийшов на землю і приніс Себе в жертву, аби дати людям можливість встановити досконалі стосунки й досконале спілкування з Богом. Це благословення не залежить від життєвих умов окремо взятої людини. Слова Ісуса з Нагірної проповіді: «Блаженні ті, хто страждають; блаженні переслідувані», були абсолютно новими для іудеїв тодішньої епохи. Досі вони вірили, що хвороба чи бідність є Божим покаранням за людські провини. Але Ісус сказав: «Ні, людина може бути бідною, вона може бути хворою і зазнавати переслідувань, та все ж бути благословенною, бо плакає тісні стосунки з Богом».

Те, що Ісус помер за наше спасіння, – це благословення. Те, що Бог вибрав нас, – це благословення. Те, що Святий Дух дає нам можливість пізнавати Божу волю, – це благословення. А найбільше благословення ми здобудемо, коли увійдемо у вічне єднання з Богом.

Імпульс із богослужіння Першоапостола

Божественна втіха

11 травня 2025 року в Сігішоарі (Румунія) відбулося богослужіння за участю Першоапостола Жана-Люка Шнайдера. В основу цього богослужіння було покладено біблійну цитату з 119-го Псалма, вірша 76.

Милість Твоя, молю, нехай
мене потішить, за словом
Твоїм до слуги Твого.
Псалом 119,76

Дорогі брати і сестри, ми від щирого серця дякуємо Богові за те, що сьогодні вранці зібралися разом. Для мене зустріч з братами і сестрами по вірі в будь-якій частині світу є неабиякою радістю. Я кажу це не просто так – а справді вважаю так. Незалежно, де я знаходжуся, але коли я з вами, то почуваюся як вдома. Адже розумію, що, незважаючи на різні життєві обставини, нас об'єднує чимало. Ми – Божі діти, брати й сестри Ісуса Христа. Такий зв'язок я сприймаю як великий дар.

Але більш важливим за людське спілкування є особиста зустріч з Богом. Адже саме під час богослужіння ми зустрічаємося з Богом – Отцем, Сином і Святим Духом. Нехай ця зустріч відбудеться і сьогодні – нехай кожен з нас особисто відчує присутність Бога.

У Старому Заповіті, насамперед у Псалмах, Бог постає як Утішитель. Про Ісуса пророк також звіщав як про Утішителя Ізраїлю. Коли Ісус дав обітницю про зішестя Святого Духа, то теж називав Його Утішителем. Виникає запитання, чи завжди ми маємо справу тільки зі смутком, якщо утіха відіграє таку важливу роль? Але Божа втіха виходить далеко за межі того, щоб сказати тому, хто плаче, що все буде гаразд.

Бог утішає нас, мовлячи: «Я поруч. Я знаю тебе. Я люблю тебе. Я з тобою і супроводжую тебе». В Ісусі Христі Він показує нам, що поділяє як наші страждання, так і нашу радість. Він, зокрема, каже: «Не хвилюйся. Я знаю, що тобі потрібно, і Я дам тобі це». І ще: «Я наділю тебе новою силою. Я підтримаю тебе, коли ти будеш знесилений. Я допоможу тобі у твоїй нужді». Божа втіха охоплює усе: близькість, розуміння, допомогу й підбадьорення.

У нашій біблійній цитаті псалмоспівець, зокрема, мовить: «Милість Твоя, молю, нехай мене потішить». Божа милість незмінно перебуває в центрі нашої уваги – це добро, яке Бог дарує нам не за нашими заслугами. Божа милість утішає, допомагає, спасає й укріплює одночасно.

Святий Дух показує нам, скільки добра Бог робить для нас і наскільки великою є Його милість. Вона розпочинається вже у земному житті. Як це відбувається в Румунії, я не знаю. Я родом із Франції, а ми, французи, відомі тим, що любимо скаржитися і рідко буваємо задоволені. Такі ми, люди: часто бачимо лише те, чого нам не вистачає, і вважаємо несправедливим те, що інші мають більше, ніж ми. Але Святий Дух постійно нагадує нам, що треба цінувати те, що ми маємо, і те, чого не мають інші. Він, зокрема, каже: «Годі скаржитися. У тебе є чоловік/дружина, а у багатьох немає їх. У тебе є діти – інші мріють про них, бо є бездітними. Ти здоровий – а деякі вже роками хворіють. Ти дійсно вважаєш, що заслуговуєш на все це, а інші – ні?» Бог не замовчує про те, що в нас чогось немає. Але каже: «Не дивись тільки на те, чого тобі не вистачає. Поглянь, що Я дав тобі – незаслужено». Це щодо земного життя.

Дари Божі

Бог обрав нас, Він бажає подарувати нам вічне життя і привести нас до досконалого єднання з Ним у Його Царстві. Це щастя буде настільки великим, що будь-які земні негаразди зникнуть на його тлі. У Біблії дана обітниця, що ми навіть не згадуватимемо про страждання цього світу (див. 2-е Коринтян 4, 16–18). Усі ми знаємо, що людям доводиться переносити страждання – важкі життєві обставини, відсутність любові, якої деякі ніколи не зазнавали. Але в новому творінні про це не буде жодної згадки. Натомість ми славимемо Бога день у день, вічно. Кожного дня з'являтиметься нова причина для вдячності. Це велика втіха, якою Бог утішає нас. Звісно, іноді ми запитуємо себе: «Чому мені доводиться так страждати, а інших це оминає?» Це питання нашіптує нам диавол, добре знаючи, що на нього немає відповіді. Але Святий Дух скеровує наші думки в іншому напрямку: «Чому Бог робить для мене так багато добра, на яке я не заслуговую? Чому Він такий милостивий? Чому Він хоче подарувати мені все, що придбав для мене Ісус Христос?» На це ми також не знаходимо відповіді. Але така різниця поглядів допомагає знайти рівновагу: немає пояснення стражданям – немає пояснення щастю.

Бог по Своїй доброті й милості знову і знову про-

щає нам. Усі ми грішимо, і кожен гріх збільшує прірву між нами і Богом. Але коли ми смиренно та із серцем, сповненим каяття, приходимо до Нього, то Він каже: «Я прощаю тобі. Наші стосунки знову в порядку». Навіть якщо ми зневірилися в собі – ось, я знову хотів якнайкраще, а скоїв зло, – Він прощає нам, якщо наше каяття щире. Божа милість покликана укріплювати нас. Бог підбадьорює нас: «Не здавайся. Продовжуй боротися зі злом».

Іноді, можливо, ми втомлюємося, бо прощаємо не один раз, незважаючи на те, що інший не міняється. Але хіба ми не поступаємо так само по відношенню до Бога? Він щоразу прощає нам, незважаючи на те, що ми знову й знову впадаємо у гріх. Бог ніколи не втомлюється прощати нам. Його прощення містить подвійний заклик: «Не здавайся, борися зі злом!» І ще: «Не переставай прощати іншим, як і Я прощаю тобі». Божа доброта є для нас неабиякою опорою.

Бог постійно наділяє нас дарами, які необхідні для спасіння: Своім словом і таїнством Святого Причастя. Це те, що Він обіцяв нам (див. 1-е Коринтян 1, 5–9). Апостолу Павлу Він мовив: «Досить тобі Моєї благодаті» (2-е Коринтян 12, 9). Дорогі брати і сестри, це надзвичайно важливо. У нашому Псалмі мовиться: «Милість Твоя, молю, нехай мене потішить». У нас здебільшого є чітке уявлення про те, що необхідно для того, аби підготуватися до дня Господнього. Та згодом ми виявляємо, що в нашій громаді не вистачає священнослужителів, а ті, хто є, можливо, не здаються нам ні обдарованими проповідниками, ні досконалими людьми. Можливо, у нас навіть немає відповідної церковної будівлі, та й музика залишає бажати кращого. Можна було б подумати, що у нас нічого немає. Але Бог додає нам впевненості: «Можливо, у тебе не буде всього того, що ти собі бажаєш, але якщо ти серйозно ставишся до свого спасіння, то Я дам тобі все необхідне». Це стосується не тільки громади, яка зібралася тут, але й хворих чи літніх братів і сестер, які не можуть брати участь у богослужінні.

Бог каже: «Звісно, ти не обирав свою ситуацію, але Я допустив її тобі. Не хвилюйся, Я потурбуюся про тебе і в цій ситуації. Я люблю тебе і даю тобі все, що необхідно, аби здобути довершення». Ми маємо вірити в це – у тому числі, і я, Першоапостол. У мене є свої уявлення про те, чого нам ще може бракувати для того, аби здобути довершення. Але Бог каже мені: «Досить тобі Моєї благодаті!» Коли я вірю в це, то це втішає і

≈ Струнне тріо супроводжує спів хору

*Першоапостол »
і перекладачка*

*« Першоапостол здійснює
Святе Причастя для померлих*

підбадьорює мене.

Бог дарує нам час – час милості. Він давно міг би послати Свого Сина, утім, Він все ще дає нам можливість змінити те, що необхідно змінити й подолати те, що необхідно подолати. Це не означає, що Бог відкладає Свою обітницю. Цей час є дарунком, яким Він закликає нас: «Я даю тобі шанс зробити те, чого Я очікую від тебе. Ще не пізно!» Це втішає нас й водночас спонукає використовувати подарований час.

І ще. Милість, яку Бог дарує нам, – це наше довершення. Він знає, що власними силами нам ніколи не стати такими, як Ісус Христос. Але Він обіцяє: «З милості Я довершу тебе». Для Бога важливий не результат, а щире намагання. Один, можливо, пройшов довгий шлях, інший знаходиться на самому початку. Бог же дивиться на настрій людини: чи хотіла вона? Чи боролася? Щиру людину Бог з милості довершить.

Коли ми любимо свого ближнього, то нам боляче, що він/вона не знає Христа. Але Бог утішає нас: «Я люблю всіх людей, навіть коли вони нехтують Мною. Будь-яка людина має шанс прийти до Мене. До Судного дня двері залишаються відчине-

ними». Навіть про тих, хто сторониться богослужінь, Він каже: «Я люблю їх більше, ніж ти коли-небудь зміг би любити їх». Для мене велика втіха знати, що Бог нікого не залишає напризволяще.

Там, де гріх великий, милість перевершує. Ми бачимо, як посилюється зло, й іноді боїмося його. Але Бог запевнює нас: «Ніхто не перешкодить Мені завершити Мою справу».

Остання думка: Бог наділяє нас дарами – часом, здібностями, матеріальними і духовними можливостями.

Він закликає нас: «Використовуй їх. Роби добро. Використовуй те, що Я дав тобі, для власного спасіння і для спасіння твого ближнього».

Святе Причастя

Таїнство Святого Причастя є також утіхою, яку Бог дарує нам сьогодні. Ми святкуємо його на згадку про Ісуса Христа. Тому спершу ми слухаємо проповідь, яка походить від Святого Духа, а потім святкуємо Святе Причастя. У проповіді Святий Дух показує нам, хто є Ісус Христос. Тільки коли ми по-справжньому розуміємо це, то можемо достойно святкувати Святе Причастя.

АПОСТОЛ МАРТІН ШНАУФЕР:

Апостол Шнауфер (Південна Німеччина) пояснив, що питання захищеності є важливим аспектом утіхи: «Коли дитина знаходиться на руках у мами, то рана може продовжувати кровити, але дитина почувається захищеною». Так само і з Божою милістю: «Сьогодні ми не отримали гарантії, що наше життя буде позбавлене труднощів. Але захищеність у Бога переважає все інше». Обітниця Ісуса залишається в силі: «Отож Я з вами по всі дні аж до кінця віку» (Від Матвія 28, 20). Потім Апостол Шнауфер процитував Апостола Павла: «Тому втішайте один одного і будуйте один одного.» (1-е Солунян 5, 11). На завершення він сказав: «Ніщо не може відлучити нас від Божої любові. Давайте радіти цьому й втішати цим один одного».

АПОСТОЛ РЕНЕ ФОЛЬМАНН:

Апостол Фольманн (Західна Німеччина) розповів про Святе Запечатання, яке він проводив кілька тижнів тому: «Це були дві жінки, одна молодша, інша старша. Кожна з них по-своєму знайшла шлях до нашої церкви, обидві мали досвід спілкування з Богом. Коли ми стояли перед вівтарем, то вони світилися радістю. Я рідко переживав щось настільки яскраве. Чи знаєте ви? Можна посміхатися не тільки устами, а й очами. Ці дві жінки були сповнені радості від майбутнього священнодіяння, від прийняття дару Святого Духа, від свого покликання до вічного єднання з Богом. Усім нам корисно в повсякденному житті громади постійно нагадувати собі про те, що в нас є».

Тоді ми усвідомлюємо: «Ісус Христос досконалий, а я грішник. Таким, яким я є, я не можу поєднатися з Ним. Мені потрібне прощення». Згадайте Петра, коли він побачив чудо, яке сотворив Ісус. Петро був настільки вражений, що сказав: *«Іди від мене, Господи, бо я грішна людина»* (Від Луки 5, 8).

Він усвідомлював: «Це Бог, а я просто нікчемний перед Ним. Мені потрібне прощення, бо я не встою перед Богом». Ось чому нам потрібне прощення, перш ніж ми приступимо до святкування Святого Причастя. Без нього не може бути жодного спілкування з Ісусом Христом. Нам треба очиститися, аби мати єднання з Ісусом Христом. Це важливий аспект.

Другий аспект: ми приймаємо Святе Причастя, бо хочемо стати такими, як Ісус Христос. Аби увійти в Царство Боже, ми маємо бути такими, як Він. Саме

тому ми прагнемо стати подібними до Нього. У цьому смисл нашого життя. Я розумію, що наші молоді брати й сестри бажають бути успішними в житті. Таким є людське прагнення. Вони хочуть домогтися чогось, довести собі та іншим: «Я чогось вартий!» Для цього вони прагнуть бути успішними в своїй професії, мати добрий зарібок, гарну машину, затишну квартиру, здобути добре становище в суспільстві – усе це для того, аби показати: «Я чогось вартий!» Це абсолютно нормально. Однак наша мета є іншою, вищою. Наш приклад – Ісус Христос. Він показав, у чому суть істинної сили й істинного багатства. Світ протистояв Йому, аби сказати: «Ти ніщо, а ми сильні!» Але Він довів: «Ні, Я найсильніший. Ви хочете Мене вбити? А Я воскресну. Ви робите Мені зло? А Я любитиму вас, навіть якщо ви ненавидите Мене.

Ви завдаєте Мені страждань? А Я робитиму вам добро». Саме так Він поступав. Такий наш Господь Ісус Христос. Він був найсильнішим. «Ви хочете нашкодити Мені? А я продовжуватиму робити вам добро. Ви вбиваєте Мене? А Я вмираю за вас, молюся за вас і спасаю вас. Моя любов сильніша за вашу ненависть». Це і є істинне життя! Дорогі брати і сестри, дорога молодь, Христос – це приклад для наслідування, Він наша ціль. Тож не просто кажімо: я багатий, успішний і є доброю людиною. Ні, будьмо більшими за це, ми прагнемо бути такими ж сильними і великими, як Ісус Христос. Ось чому нам потрібне Святе Причастя. Воно дарує нам життя і силу Ісуса Христа.

Іноді я спостерігаю інше бачення Святого Причастя. Багато хто думає, що з прийняттям Причастя все знову налагоджується. Вони розглядають його як лікарство: хворієш, приймаєш таблетку, і біль зникає. Саме так де-

які приступають до Святого Причастя: я прийму його, і все буде гаразд. Бог задоволений і я задоволений. Однак Святе Причастя – це не чарівна таблетка. Воно дарує тобі силу ставати більш подібним до Ісуса Христа; але для того, аби змінитися, ти маєш використовувати цю силу. Таїнство не діє чарівним чином за принципом: ти приймаєш його, і раптом усе стає добре. Воно дає тобі можливість досягнути довершення, але тобі треба працювати над цим. Його дія залежить від твоєї волі, від твоєї потреби в спілкуванні з Ісусом Христом. Чим сильнішим є твоє бажання бути з Христом і ставати дедалі більше подібним до Нього, тим ефективнішим буде Святе Причастя. Якщо ти занадто задоволений собою, то воно буде неефективним, навіть якщо ти святкуватимеш його дуже часто. Але якщо ти прагнеш спасіння і борешся за нього, то Святе Причастя наділить тебе силою, яка необхідна для цього.

Початок пізнання

Чому перші три заповіді не вчать страху,
а, радше, надають підтримку.

1-а заповідь

Я - Господь, Бог твій.

Нехай не буде в тебе інших богів крім Мене.

2-а заповідь

Не прикликати Імени Господа,

Бога твого, марно,

бо не пустить Господь безкарно того,
хто прикликає Його Ім'я марно.

3-я заповідь

Пам'ятай на відпочинковий день, щоб святити його.

Страх Божий – це звучить як грім з ясного неба і як давня мораль. Словосполучення «страх Божий» здається дивним, чужим і архаїчним. Кому потрібен Бог, Який наводить страх? І що взагалі означає «боятися Бога»? Варто детальніше розглянути це питання.

Страх Божий не має нічого спільного з людською боязню. Він означає не боязкість перед суворим суддею, а скоріше початок внутрішнього шляху. Він передає відчуття того, що щось або хтось більший за нас. Це ставлення, яке характеризується повагою, довірою і розмірковуваннями. Людина, яка боїться Бога, розуміє, що вона не повинна і не може все контролювати; вона починає бачити себе і світ у більш ширшому масштабі. Таке ставлення відображено також у Десяти заповідях, особливо в перших трьох.

Любов до Бога

У першій заповіді чітко сказано: Бог – на першому місці. Не тому, що Він змушений висувати Себе на передній план, а тому, що нам живеться легше, коли ми знаємо, що на Нього можемо покластися. Ця заповідь є для нас орієнтиром: жодних інших богів, жодних ідолів, жодних завищених ідеалів. Жодних постійних «переосмислень», а, наотомість, – виразний центр. Мова йде про поклоніння і довіру єдиному Богу, про послух Йому не зі страху, а з любові й поваги. Навіть спокуса створити образ Бога – в прямому і переносному значенні – суперечить духу цієї заповіді. Бога не можна обмежити формами, ідеями чи очікуваннями.

Друга заповідь закликає нас вживати з обережністю Ім'я Бога, а разом з ним усе, що є святим. Якщо людина ставиться до чогось серйозно, то виявляє повагу, у тому числі своєю мовою. Мова визначає реальність.

Ця заповідь закликає нас слухати: як ми говоримо? Мова відображає наш внутрішній світ? Повага до Бога проявляється також у тому, щоб не зловживати Його Іменем і не залякувати ним інших. Ті, хто поважає Бога, визнають, що Він люблячий і милосердний, а не караючий.

Третя заповідь нагадує нам про те, що життя – це більше, ніж робота і повсякденні справи. Вона закликає нас свідомо виділяти один день на тиждень, вихідний, не тільки для відпочинку, а й для роздумів.

Люди, які не проводять цей день у звичному ритмі, а знаходять місце для духовного, виявляють шану до Бога. Це не зовнішній обов'язок, а внутрішнє рішення регулярно знаходити місце для Бога у своєму житті, поклонятися Йому, з вдячністю розмірковувати над Його діями та над Його Словом.

Всім серцем

Ісус узагальнює перші три заповіді так: *«Люби Господа, Бога твого, всім серцем твоїм, усією твоєю душею і всією силою твоєю і всією думкою твоєю; а ближнього твого, як себе самого»* (Від Луки 10, 27). Якщо саме в цьому світлі розуміти *страх Господній*, то він є початком мудрості (Притчі 1, 7) і відправною точкою всього іншого.

Той, Кому підкоряються вітер і море

Боятися Бога й одночасно любити Його – чи можливо це? І що насправді має на увазі Біблія, коли веде мову про страх Господній?

БОГОБОЯЗЛИВІ ЛЮДИ

Коли в Біблії згадується про богобоязливих людей, то мова йде або про загалом благочестивих людей, або про язичників, які цікавляться іудаїзмом, ведуть їхній спосіб життя і дотримуються іудейських законів, але не перейшли в іудаїзм. Багато хто не хотів проходити обряд обрізання або продовжував поклонятися грецьким чи римським богам, бо це було громадянським обов'язком у регіоні їхнього проживання. Богобоязливі люди згадані в Біблії декілька разів, особливо в Діяннях Апостолів. Вони відігравали важливу роль у зародженні християнства і не були пов'язані іудаїзмом, а цікавилися християнством, яке не вимагало здійснення обряду обрізання. Багато з богобоязливих людей були освіченими і багатими людьми, здатними допомагати молодим християнським громадам наведенням контактів, приміщеннями, захистом чи пожертвами. Серед людей, які згадані в Новому Заповіті як богобоязливі, – це римський сотник Корнилій (див. Діяння, розділ 10) і торговка багрянницею Лідія з Тіатири (див. Діяння 16, 14–15).

Старий Заповіт: Зосередьтеся на своїх гріхах

Жодна емоція не згадується в Старому Заповіті так часто, як страх чи тривога. Не завжди можна точно визначити, що мається на увазі під цими поняттями, оскільки в єврейській мові одні й ті ж слова позначають як страх чи тривогу, так і благоговіння, повагу чи шанобливе ставлення. Старозавітні тексти описують, як люди тремтять і трясуться: від страху, як-от у Книзі Ісаї 33, 14: *«Злякалися грішники на Сіоні, страх огорнув безбожних. Хто з нас буде спроможний жити коло вогню, що пожирає? Хто з нас буде спроможний жити біля полум'я вічного?»* або від радості, як у Книзі Ісаї 60, 5: *«Тоді ти глянеш і засяєш; заб'ється і пошириться в тебе серце, бо скарби моря попливуть до тебе, багатства народів придуть до тебе».*

Коли люди усвідомлюють, що згрішили й завинили перед Богом або своїми ближніми, то їхній страх посилюється. Деякі тексти Старого Заповіту припускають, що Сам Бог викликав у людей страх, аби змусити їх усвідомити масштаб їхньої провини. Один із прикладів знаходимо в Книзі пророка Осії 11, 9, де Бог спершу гнівається на Свій народ за те, що він поклоняється ідолам, але згодом знову звертається до людей: *«Не виконаю палаючого гніву Мого, не буду нищити більш Ефраїма, бо Я – Бог, не людина; Святий посеред тебе; я не вломлюся в місто».*

Цей страх не відокремлює людей від Бога; а навпаки: люди, охоплені Господнім страхом, шукають спасіння у Бога. Страх має спокутувальний характер; він перетворюється на віру, довіру й любов, коли люди переживають, як всемогутній Бог дарує обраному народу й окремим людям спасіння. Бог реагує на страх людей, утішаючи, заспокоюючи і підбадьорюючи їх. «Не бійся» – часто звучить як настанова в Старому Заповіті, приміром, у книзі Даниїла 10, 12: *«Не бійся, Даниїле! Вже з першого дня, як ти прихилив твоє серце, щоб зрозуміти, і щоб умертвляти себе перед твоїм Богом, почуто твої слова, і я прийшов задля твоїх слів».* Люди, які виявляють страх перед Богом, можуть бути впевненими, що Він завжди приходить на допомогу.

ЯВЛЕННЯ

Явлення – це раптова поява надприродної істоти або її видимий, чутний чи відчутний прояв. У Старому Заповіті згадується чимало різних явлень, зокрема на горі Синай. Там Бог явився Мойсею у хмарі; народу Ізраїлю – у гromі й блискавці, де на горі була густа хмара і пролунав звук вельми гучної труби (Вихід 19, 16). Подібне явлення Бога лякало людей. Бог являвся людям саме так для того, аби виявити Свою волю і допомогти Своему народу у час скрути.

Новий Заповіт: Благоговіння перед Божою величчю

В Євангеліях страх Господній зазвичай описується як реакція людей, які переживають зустріч з Богом або є свідками Його могутніх діянь. Учні були налякані преображенням Господнім, як і жінки, що зустріли воскреслого Христа. Страх викликали також деякі чудеса Ісуса, приміром, описані в Євангелії від Луки 5, 1–11: *«Одного разу, коли народ юрмився коло нього, щоб почути слово Боже, і він стояв біля Генезаретського озера, 2 побачив два човни, що стояли край озера; рибалки вийшли з них полоскали сіті. Він увійшов в один з човнів, що належав Симонові, і попросив його відплисти трохи від землі, а сам, сівши, з човна почав народ учить. Коли Він перестав говорити, сказав до Симона: “Відчали на глибіню та й закиньте ваші сіті на ловитву”. Озався Симон і каже: “Наставнику, всю ніч трудилися ми й нічого не піймали, але на Твоє слово закину сіті”. Так вони й зробили, і піймали велику силу риби, і їхні сіті почали рватися. Тоді вони кивнули до своїх товаришів, що були в другім човні, щоб ті прийшли й допомогли їм. Прийшли вони й наповнили обидва човни, аж почали потопати. Побачивши це Симон Петро, припав до колін Ісуса й каже: “Іди від мене, Господи, бо я грішна людина”. Жах бо великий огорнув його й усіх, що були з ним, із-за риби, що їх піймали; також і Якова та Йоана, синів Заведея, які були спільниками Симона. Ісус же промовив до Симона: “Не бійся! Віднині людей будеш ловити”. І витягли човна на берег, кинули все й пішли слідом за Ним».*

Цей страх спонукав рибалок покинути своє колишнє життя і стати учнями Ісуса. Тут проявився очевидний цілющий ефект страху Господнього, який викликає у віруючих щире покаяння і пробуджує потребу прославляти Бога. Апостол Павло у своїх посланнях дає чітко зрозуміти, що страх Божий має визначати все життя християн. У 2-му Посланні до Коринтян 7, 1 Апостол, зокрема, пише: «Маючи ж такі обіт-

ниці, о любі, очистьмо себе від усякої скверни тіла і духа, довершуючи наше освячення в Божому острасі». А Апостол Іван підкреслює, що людському страху немає місця у відносинах віруючої людини з Богом: «Страху нема в любові, а, навпаки, досконала любов проганяє геть страх, бо страх має в собі кару, а хто боїться, той недосконалий у любові. Ми любимо, бо Він перший полюбив нас» (1-е Івана 4, 18–19).

СТРАШНИЙ СУД

У Старому Заповіті ідея Божого суду є позитивною в своїй основі й пов'язана з втручанням Бога на захист тих, хто був скривджений. Такі ситуації, як потоп чи перемоги ізраїльтян у битвах з ворогами, відповідно, трактувалися як судові втручання Бога. Але Бог судить не тільки ворогів Ізраїлю, а й Свій народ. Пророк Амос описує день суду, день Господній, як день, який принесе Ізраїлю лихо й смерть, адже люди настільки сильно прогнівили свого Бога, що більше не можуть очікувати жодної допомоги, а тільки суду (Амос 5, 18–20). У книзі пророка Ісаї судний день описується як втручання Бога супроти всіх високих і пихатих людей (Ісаїя 2, 11–17).

У Новому Заповіті також згадуються старозавітні ідеї Божого суду. Про нього розповідається насамперед для того, аби нагадати людям про необхідність відповідальної поведінки по відношенню до ближнього. Несправедливі дії ін-

терпретуються як посягання на гідність людини, створеної за Божим образом і подобою. Таке посягання спрямовано також проти Божої святості. Звістка, яку виголошує Ісус, обіцяє Божу турботу і милосердя тим, хто знаходиться на самісінькому дні суспільства. У той же час Він проголошує суд, бо участь у Царстві Божому можуть досягнути тільки ті, хто орієнтується на вчення Ісуса. Тому проповідь Ісуса про Царство Боже включає в себе слова про суд, які наполегливо закликають присутніх до покаяння (пор. Від Матвія 7, 1–2; Від Марка 9, 43–48; Від Луки 13, 2–5; Від Луки 16, 19–31). Твердження про те, як саме відбуватиметься Божий суд, значною мірою відсутні в Ісуса, адже в центрі Його послання – спасіння людства, як сказано в Євангелії від Івана: «Бо не послав Бог у світ Сина світ засудити, лише Ним – світ спасти» (Від Івана 3, 17).

Страх Божий проти страху людського

Страх Божий в історії церкви

Алилуя. Щасливий чоловік, що Господа боїться, що в Його заповідях вельми милується» – так звучить перший вірш 112-го Псалма, який влучно описує цю дилему. Чи слід ставитися до Бога зі страхом, чи треба радіти існуванню Бога, Його правилам і законам та їх виконанню? Або ж і те, і друге в певному сенсі є правильним? Це питання досі є предметом християнських роздумів про Біблію.

Витоки церкви: страх як шлях до Бога

Близько 150 р. від Р. Х. вийшла у світ книга «Пастир Єрма», яку свого часу високо цінували й зачитували вголос під час християнських богослужінь. У ній детально висвітлювалося питання про страх Божий. «Адже

диявола ж не бійся, бо, боячись Господа, ти будеш панувати над дияволом; бо в ньому немає ніякої сили. Бо той, у кого немає сили, не повинен мати страху; а в кого є славетна сила, того слід боятися. Бо кожен, хто має силу, вселяє страх; а хто не має сили, того всі зневажають». Отже, поняття страху використовується тут в сенсі

людського страху і проводиться розмежування між виправданим і невинуватим страхом. Августин Іппонійський (354–430 рр.) дотримувався іншої думки. Згідно з 112-м Псалмом, страх Господній є початком мудрості; таким чином, Августин склав сім

ступенів чеснот, які приводять до вершини мудрості: «Насамперед, треба зі страхом Божим зосередитися на дослідженні Його волі, Його заповідей і заборон. Цей страх має вселяти думку про нашу смертність і нашу майбутню смерть і, немовби приборкуючи плоть, має прикріпити всі побудження гордині до древа хреста. Потім це діяння має бути пом'якшене проявом благочестя».

Середньовіччя: любов перемагає страх

Згодом питання про особисті добрі справи людини мало значний вплив на благочестя епохи Середньовіччя.

Фома Аквінський (1225–1274 рр.), домініканський чернець і впливовий філософ, писав:

Реформація: Божий страх як плід любові

Реформатори підхопили питання про особисту позицію. У своїй проповіді «Про страх Господній» Мартін Лютер у 1515 році розвинув думку про те, що у всьому, що людина може зробити, в кінцевому рахунку важливим є її внутрішня позиція: «Оскільки не тільки

вчинки, що суперечать закону, але також люди, які поступають відповідно до закону, але виконують їх, зневажаючи Бога і не боячись Його: з цього випливає, що не тільки злі вчинки є гріхом, але й добрі вчинки можуть бути гріхом, зокрема ті, що здійснюються в самовпевненості, гордості і без страху Божого». Отже, за Лютером, в кінцевому результаті, добрі та злі вчинки відрізняються тим, чи вчиняються вони з Божого страху, чи ні. За Лютером, страх Божий не є тремтливим жахом перед Богом. «Страх є плодом любові, а жах – причиною і джерелом ненависті. Тому не треба жаяхатися Бога, а треба проявляти Божий острах».

Лютер інтерпретував Десять заповідей як конкретну настанову щодо прояву страху Божого. У першій частині свого Малуго катехізису 1529 року він пояснював значення першої заповіді так: «Ми маємо боятися, любити і довіряти Богу понад усе». Інтерпретацію наступних дев'яти заповідей він завжди розпочинав словами: «Ми маємо боятися і любити Бога тим, що...».

Католико-апостольський рух

На початку XIX століття Католико-апостольський рух сформулював свої засади в праці «Свідчення Апостолів» (Testimonium). У ній були піддані нищівній критиці існуючі на той час умови, зокрема, відсутність поваги до Бога. «І народ [...] відкинув від себе будь-який страх Божий і був готовий зруйнувати будь-які перешкоди, які зводили для нього релігія чи законний уряд!» Тут малися на увазі, зокрема, Французька революція та повстання проти церкви у Франції.

Десятиліття згодом, у 1886 році, католико-апостольський богослов Генріх В. Й. Тірш опублікував книгу «Суть християнського вчення» у вигляді коментаря до католико-апостольського Катехізису. У

«Страх Божий – це, немов корінь для дерева». Він особливо виділяв страх Божий як один із семи дарів Божого Духа, посилячись при цьому на перелік дарів, наведений в Ісаї 11, 2–3. Такий погляд на страх Божий як на дар Духа згодом був запозичений Катехізисом Католицької церкви.

Впливовий проповідник й один із засновників цистерціанського ордену Бернар Клервоський (1090–1153 рр.), навпаки, зосередив свою увагу на внутрішньому настрої людини, що боїться Бога. Відповідь на любов Бога до людини він визначив як основу істинного страху Божого; людина повинна любити себе, а також любити Бога, бо Бог любить її. «Хтось прославляє Господа, бо Він могутній, хтось прославляє Його, бо Він добрий до нього, до людини, а хтось просто тому, що Бог добрий. Перший – це раб, який боїться за себе; другий – це найманець, який бажає чогось для себе; третій – це син, який у всьому довіряє Отцеві. Тому обидва, як той, хто боїться, так і той, хто бажає, діють у власних інтересах. Тільки любов, яку проявляє син, не шукає власної вигоди».

ний він на прикладі першої заповіді тлумачить поняття страху Божого. Він починає з позицій, схожих на ті, що викладені в книзі «Пастир Єрма», і підкреслює всемогутність Бога, яка перевершує все інше і є цілком достатньою причиною для прояву страху (у смислі боязні). Потім він продовжує і розрізняє дитячий і рабський страх, опираючись на образи, подібні до тих, що використовував Бернард Клервоський: «У випадку рабського страху людина втікає від Бога; дитячий страх, навпаки, веде людину до Бога. Нам, християнам, личить дитячий страх Божий, як наголошує Апостол Павло: «Бо ви не прийняли дух рабства, щоб знову підлягати боязні, але прийняли дух усиновлення, яким кличемо: «Авва! – Отче!». Римлян 8, 15». Тірш далі посилається на список дарів з Ісаї 11, 2, тим самим даючи пролунати м'якому римо-католицькому голосу. Він також називає страх Божий плодом Святого Духа: «Там, де зникає цей святий страх, [...] там людина близька до падіння».

Новоапостольська церква

У 1863 році гамбурзька громада відокремила від Католико-апостольських громад. Тоді виникла так звана Апостольська громада, і до кінця XIX століття розуміння церкви цією спільнотою стало більш вузьким і ексклюзивним. Це також вплинуло на поняття страху Божого, яке за часів Першоапостола Фрідріха Кребса безпосередньо стосувалося благоговіння по відношенню до Апостолів: «А хто не має страху Божого і не поважає послане живе слово [...], а відкидає його, того маємо остерігатися, того маємо уникати, навіть якщо це вчені мужі».

Згодом у Новоапостольській церкві відмовилися від акценту на цьому. В останньому виданні збірки «Питання і відповіді» 1992 року, у питанні 232 дослівно запитані міркування з Малого Катехізису Лютера про Десять заповідей; таким чином, (благоговіння) страх Божий і любов до Нього поставлені в центр уваги на рівних правах.

У Катехізисі Новоапостольської церкви (КНЦ) також неодноразово говориться про страх Божий. Людина, яка впала в гріх, відвернулася від Бога, і її життя у світі, обтяженому тягарем Божого прокляття, наповнилося страхом перед майбутньою смертю, а також страхом перед Божим покаранням, в результаті чого вона вже не шукала близькості з Богом, а бажала сховатися від Нього. Однак Ісус Христос, Який явив Себе завершенням першого, тобто Старого Заповіту і початком Нового Заповіту, в якому Бог відкрив людині можливість стати Його дитям й увібрати в себе істинну Божественну сутність, Його любов, учив тому, що перш за все любов до Бога і страх Божий, а не страх покарання повинні спонукати віруючу людину виконувати Божі заповіді. Страх Божий має пронизувати всі сфери людського життя, наприклад, виховання дітей і їх зміцнення у вірі, подружнє життя, а також читання Біблії: «Турбота про Божий страх й освячення, пов'язані з серйозною молитвою про правильне розуміння, благотворно впливають на корисне читання Біблії» (КНЦ, п. 1.2.5.3). «Віруюча людина знає, що в обранні, яке відбулося в Ісусі Христі, закладено покликання, аби успадковувати благословення (пор. 1-е Петра 3, 9). Вона висловлює вдячність за Боже благословення своїм життям, позначеним Божим страхом, послухом у вірі й самовідданістю» (КНЦ, п. 4.6.3).

У Катехізисі страх Божий тлумачиться як благоговіння перед Богом. Отже, «страх Божий є не вираженням рабського страху, а смирення, любові й довіри. Він проявляється в шануванні Всевишнього з дитячою любов'ю, а також у беззастережному визнанні Божої величі. Страх Божий виражається також у прагненні дотримуватися Божих заповідей, тобто уникати гріха» (КНЦ, п. 5.3.2.3). У Книзі Еклезіаста (Проповідника) 12, 13 мовиться: «Кінець усьому, що чути було, такий: Бога бійся і заповідей його пильнуй, бо в цьому вся людина».

Отже, питання про страх Божий і пошук його істинного значення є постійною темою в історії церкви, що закладена ще тисячоліття назад.

Більше, ніж ми можемо собі уявити

Вигадане інтерв'ю з Першоапостолом Жаном-Люком Шнайдером,
складене на основі його висловлювань під час богослужінь*

Що означає «боятися Бога»?

Ставитися до Бога шанобливо, боятися Його – означає, перш за все, визнавати Його благословення і дякувати за них. Коли народ Ізраїлю страждав в єгипетському рабстві, то Бог визволив Свій народ. Він провів його через Червоне море і знищив військо фараона. Але, незважаючи на ці великі чудеса, через кілька днів ізраїльтяни забули про них й почали обурюватися: «Що ми робимо в цій пустелі, де немає що пити та їсти?» Замість того, аби дякувати Богові за визволення, вони почали нарікати на Нього. Господь поруч із тими, хто визнає Його благословення і виявляє за них вдячність.

Як проявляється страх Божий?

Ми виявляємо страх Божий так, як ставимося до того, що отримали від Нього. Ми ставимося благочестиво до навколишнього світу, знаючи, що Бог довірив нам

його. Небесний Отець дав нам тіло й здоров'я – і ми ставимося до них з побожністю. Бог дав нам розум і мову, аби ми могли розмовляти з Ним і чути Його голос. Тож ставмося до свого розуму й до своєї мови з благочестю, знаючи, що Бог дав нам їх для спілкування з Ним.

Чи є ще інші аспекти страху Божого?

Людина, яка боїться Бога, проявляє послух. Вона визнає верховенство Бога: Ти – мій Господь, мій Бог, і Ти кажеш мені, що робити. Це перший етап богобоязливості: ми маємо виконувати Його волю і дотримуватися Його заповідей. Інший аспект богобоязливості – це благоговіння, глибоке шанування Бога. Я поважаю Бога; якщо Він щось дає мені, то я це приймаю. Я не нехтую Його дарами благодаті. Він дарує мені Своє слово, Він кличе мене: «Прийди, Я даю Тобі Свою благодать, Свій мир». Богобоязлива людина приймає цю пропозицію. Ті, хто постійно незадоволений, зневажають Бога. Богобоязлива людина каже: «Досить мені Твоєї благодаті, я задоволений тим, що Ти дав мені.

Я все одно не заслуговую цього». Останній аспект богобоязливості – це любов до Бога. Страх Божий не має нічого спільного з боязню, адже він викликаний любов'ю. У богобоязливої людини є тільки одна основна турбота: її ніщо не повинно віддаляти від Бога. Вона любить Його і хоче залишитися з Ним назавжди.

Як пов'язані страх Божий і смирення?

Ми часто просимо в Бога допомоги і маємо чітке уявлення, якою має бути ця допомога. Однак страх Божий означає смирення звернення до Бога з усвідомленням того, що Він більший, ніж ми можемо собі уявити. Ми повинні довіряти Богові й вірити в Нього. Страх Божий учить нас, що ми спасенні благодаттю, а не особистими заслугами. Ми не приходимо до Бога, як фарисей з притчі Ісуса, думаючи, що, зробивши так багато добрих справ, заслуговуємо на спасіння і відкуплення. Коли ми усвідомлюємо, що своїми ділами ми ні на що не заслуговуємо, що то Бог дає нам все виключно по благодаті. Людина, яка щиро і з острахом молиться, вдячна Богові за Його благословення, довіряє і є Йому вірною. Така людина усвідомлює, що ніколи не досягне Бога і повністю залежить від Його благодаті.

Наскільки важливий страх Божий?

Відносини з Богом, а також послух віри, страх Божий, воля Божа і Слово Боже є важливішими за все інше!

Чи має страх Божий якесь відношення до боязні?

Якщо ми бажаємо відчути присутність Бога і Його допомогу в своєму житті сьогодні, то маємо щиро та зі страхом звертатися до Нього. Такий страх Божий – не є проявом боязні. Якщо хтось може заподіяти нам шкоду, то ми побоїмося його. Ми не бажаємо розгнівити його, бо боїмося покарання. Страх Божий – це щось зовсім інше. Страх Божий – це плід Святого Духа, який не має нічого спільного з переляком. Святий Дух учить нас, яким є Бог, як Він діє і що Він робить для нас; ми приходимо до Бога, аби богобоязливо і щиро молитися та жити відповідно до Його задуму.

Що може позбавити нас страху Божого?

Злу постійно вдається вселяти в людей сумніви. Тоді вони втрачають віру в Бога і вважають: «Бог покинув мене» або: «Якби Бог існував, такого жадливого б не сталося». Тут, на землі, і в потойбічному світі існує багато людей, багато душ, які втратили віру в Бога. Інших лукавий позбавив Божого страху. Він переконав їх, як і перших людей в раю: «Ви можете обійтися без Бога. На-

віщо вам Бог? Вам і без Нього живеться прекрасно». Вони думали, що зможуть обійтися без Бога і тут, і в потойбічному світі. Ба гірше, деякі навіть стали ворогами Христа.

Як страх Божий впливає на наше життя?

Бог покликав нас до вічного єднання з Ним у Його Царстві. Для цієї мети Він обрав нас. Він не обрав краших; безумовно, є багато тих, хто поводить краще, ніж ти і я. І ми повинні розвиватися до образу Ісуса Христа. Тут теж діють Божественні, а не людські стандарти. Підготовка Христової Невісти, формування нового творіння не має нічого спільного зі знанням і мудрістю. Справа не в тому, скільки ми знаємо – важливим є страх Божий. Розвиток до образу Христа не є нашим досягненням. Його ми не в змозі досягнути власними зусиллями. Якщо ми вбираємо Боже Слово і дозволяємо йому діяти в нас, то здатні розвиватися. Ми знаємо, що жертва Христа – це найважливіше. Він зробив значно більшу частину, а ми – надто малу. Богобоязним і смиренным Бог дарує благодать і веде їх до досконалості. Ісус Христос мовив людям: «*Шукайте перше Царство Боже та його справедливість, а все те вам докаждеться*» (пор. Від Матвія 6, 33). Так Він знищив справу сатани. Коли люди живуть, проявляючи страх Божий і любов до ближнього, тобто шукають Царства Божого і Його справедливості, то це також впливає на їхню взаємодію із творінням. Вони ставляться до творіння з благоговінням і повагою, знаючи: «Я не один; майбутнім поколінням також буде потрібне творіння». За допомогою Ісуса Христа ми можемо постати перед Богом з вірою і довірою, з послухом і смиренністю, мати добрі стосунки з ближніми, а також ставитися до творіння з повагою і вдячністю.

* Цитати Першоапостола взяті з наступних богослужінь: 23 липня 2017 р., Барселона, Іспанія; 17 грудня 2017 р., Леуварден, Нідерланди; 19 серпня 2018 р., Рига, Латвія; 3 березня 2019 р., Бужумбура, Бурунді; 8 серпня 2019 р., Ла-Пас, Болівія; 22 грудня 2019 р., Вартенберг, Німеччина; 1 березня 2020 р., Берлін, Німеччина; 29 листопада 2020 р., Шаффгаузен, Швейцарія; 5 березня 2022 р., Прага, Чехія.

УКРАЇНА. Зібрання апостола Будника із служителями церкви та їхніми дружинами у Києві й Тернополі

Зібрання Апостола Будника із служителями Церкви та їхніми дружинами, яке складається з богослужіння й години спілкування з Апостолом – це джерело неабиякої апостольської наснаги й духовного натхнення. Цей захід щороку проводять в усіх трьох округах України. Нещодавно він відбувся у столичному Києві для частини служителів північних громад округу «Україна-Центр», а згодом – у Тернополі для служителів та їхніх дружин округу «Україна-Захід». Усі вони здійснюють душпастирську й богослужбну працю переважно на добровільних засадах і таким чином допомагають Апостолові гуртувати й підготувлювати Церкву-Невісту Ісуса Христа до Його Другого Пришестя.

Церковний округ «Україна-Центр»

У суботу, 21 червня 2025 року, Апостол Будник приїхав у громаду м. Києва, що розташована в окрузі «Україна-Центр», аби провести богослужіння для священнослужителів та їхніх дружин північних громад цього округу. На нього також були запрошені служителі, які перебувають на заслуженому відпочинку та вдови померлих братів по служінню. В основу цього богослужіння були покладені біблійні слова з Псалма 100, 2: «Служіте Господеві з радістю! Увійдіть перед його обличчя веселі!» (ред. див. повідомлення у № 8 2025 року).

А за деякий час, у суботу, 13 вересня 2025 року, Апостол проводив годину духовної наснаги для служителів Церкви цього ж регіону діяльності. Апостол, Господній посланець, укріплював братів по служінню словами біблійної цитати з Євангелії від Матвія 9, 36-37: «Він, бачивши юрми народу, милосердився над ними, бо вони були стомлені й прибиті, немов ті вівці, що не мають пастуха. Тоді Він каже Своїм учням: Жнива великі, та робітників мало».

Ці слова Ісуса Христа особливо актуальні в час, коли в Україні триває війна. Як сказав під час спілкування один з присутніх братів: «Черідка поменшала, а проблем побільшало і служителів Церкви більше не стало, навпаки...». Підсумовуючи це зібрання, Апостол нагадав присутнім про слова Ісуса: «Просіть, отже, Господаря жнив, щоб вислав робітників на Свої жнива» (Євангеліє від Матвія 9, 38).

Київ. Спільне фото з Апостолом після семінару

Фото: НАЦ України

Церковний округ «Україна-Захід»

Зібрання Апостола Будника зі служителями Церкви та їхніми дружинами округу «Україна-Захід», під час якого відбулося богослужіння для служителів та їхніх дружин, а також година духовної апостольської наснаги, проходило в м. Тернополі, що розташоване в центральній частині округу, тому до нього можна зручно звідусіль доїхати.

На цей важливий церковний захід священники й диякони разом зі своїми дружинами приїхали у суботу, **27 вересня 2025 року**. Зранку, об 11.00 години, відбулося богослужіння Апостола для служителів Церкви та їхніх дружин, в основу якого були покладені слова Ісуса Христа з Євангелія від Луки 10, 3: «*Ідіть, ось Я вас посилаю, як ягнят між вовки*». На початку проповіді Апостол сердечно подякував служителям та їхнім дружинам за служіння на благо Господньої справи. Потім він наголосив на важливості підтримки з боку священників і дияконів виконання місії Апостолів, яка полягає в тому, аби підготувати Церкву-Невісту Ісуса Христа до Його Другого Пришестя.

Одразу після богослужіння відбулася година духовної наснаги, під час якої Апостол ще раз привернув увагу служителів до змісту листів Окружного Апостола за вересень і жовтень цього року. У них йшлося про рекомендації щодо проведення богослужінь, виховання дітей у вірі та про пріоритети виконання службових доручень служителів Церкви. Душпастирська опіка – це найперший пріоритет. Вона включає в себе проведення богослужінь, душпастирських візитів, відвідувань хворих, а також проведення церковних занять. «Основою і відправною точкою для такої душпастирської опіки, – наголосив Апостол, – є любов до Бога й до ближнього. Щире молитовне життя, єднання з благословителями і регулярне читання Біблії допоможуть виконувати це завдання».

Наступного дня у неділю, 28 вересня 2025 року, Апостол проводив богослужіння для громади Тернополя, на яке запросили громаду м. Бережан. В основу цього богослужіння була покладена біблійна цитата з Псалма 31, 20: «*Яка велика, Господи, Твоя доброта, що її Ти зберіг тим, що Тебе бояться, і чиниш тим, що до Тебе прибігають, перед людськими синами!*» Страх Божий був темою проповіді Апостола.

Після богослужіння відбулася жвава спілкування з Апостолом та присутніми прихожанами й гостями.

Тернопіль. Апостол за вівтарем

Тернопіль. Під час богослужіння Апостола для служителів і дружин

Тернопіль. Спільне фото з Апостолом

Тернопіль. Під час недільного богослужіння Апостола

ВИХІДНІ ДАНІ:

Часопис «Наша новоапостольська сім'я», № 11, 2025 р.

Засновник: Релігійна організація «Управлінський центр Новоапостольської церкви в Україні», проспект Тичини, 18-А, м. Київ (за дорученням Міжнародної Новоапостольської церкви, м. Цюрих, Швейцарія).

Адреса редакції: вул. Збаразька, 8а, 46002 Тернопіль, Україна; тел./факс: (+380352) 524732; p.bich@nak.org.ua сайт: nak.org.ua;

Головний редактор: Будник Анатолій Феодосійович

Відповідальний редактор: Бих Павло Євгенович

© **Видавництво:** Фрідріх Бішофф Гмбх, м. Франкфурт-на-Майні/Німеччина;

Друк: ТОВ «Терно-граф», вул. Текстильна, 18, 46020 м. Тернопіль, Україна; тел. (0352) 51-91-65, 51-91-64; e-mail: terno-graf@ukr.net

Наклад: 380 прим. (українською мовою).

Часопис поширюється безкоштовно серед парафіян Новоапостольської церкви та зацікавлених осіб.

Ми з вдячністю приймемо пожертви на видавничу діяльність.

Отримувач платежу: Релігійна організація «Управлінський центр Новоапостольської церкви в Україні», проспект Тичини, 18-А, м. Київ.

Банківські реквізити:

IBAN р/р UA86320984000002600524 0016749 в АТ "ПроКредит Банк", МФО 320984, ЄДРПОУ 14301165;

або IBAN р/р UA77 322669 00000 2600 130 023 5975 (UAH) в АТ «Ощадбанк» м. Київ, МФО 322669

Призначення платежу: добровільні пожертвування від ...

© Цей часопис і всі опубліковані в ньому матеріали захищені авторськими правами.

На повний або частковий передрук матеріалів, а також їх будь-яке копіювання і поширення вимагається дозвіл видавництва